

31.01.2022

Asia/32

§ 93

Valtuutettu Laura Finne-Elosen aloite tunne- ja vuorovaikutustaitojen sisällyttämisestä opetukseen

HEL 2021-007745 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Motion 23.06.2021 Finne-Elonen Laura Införandet av undervisning i känslor och växelverkan i skolan/ Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Laura Finne-Elonen ja 11 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki sisällyttää tunne- ja vuorovaikutustaitojen pysyvästi opetukseen.

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmissa painotetaan lasten ja nuorten tulevaisuudessa tarvitsemaa, oppiainerajat ylittävää laaja-alaista osaamista. Laaja-alainen osaaminen näkyy toiminnassa kaikilla kasvatuksen ja opetuksen asteilla, ja se on myös osa kaikkia peruskoulussa ja lukiossa opetettuja opetusaineita. Valtuutettu Finne-Elosen esille nostamat tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat muun muassa osa kulttuuri- ja viestintätaitoja, joita opetetaan varhaiskasvatuksessa, esikoulussa, peruskoulussa sekä lukiossa. Toisin sanoen lapset, oppilaat ja opiskelijat saavat kehittää tunne- ja vuorovaikutustaitojaan opintopolun kaikissa vaiheissa.

Helsingin kaupungin Kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO13) sisältää kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja kiusaamiseen puuttumiseen tähtäviä

toimenpiteitä sekä kiusaamistilanteiden jälkihoitoa. Ohjelma on laadittu kaikkien asteiden käyttöön kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Se sisältää muun muassa sosiaalisia ja tunnetaitoja koskevan osuuden sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat.

Syksystä 2022 alkaen tulee jokaisella Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutusyksiköllä olla käytössään ohjelma tai toimenpidepaketti, joka tukee lapsia, oppilaita ja opiskelijoita sosiaalisten tilanteiden käsittelyä sekä tunteiden säätelyn oppimisessa. Yllä mainittujen ohjelmien ja velvoittavan opetuksen lisäksi toimiala on jo useamman vuoden ajan tarjonnut koulutusta muun muassa positiivisessa pedagogiikassa ja neuropsykiatrista opastusta (Nepsy).

Valtuutettu Finne-Elonen viittaa aloitteessaan Laakavuoren ala-asteeseen, joka kahtena lukuvuotena (2019–2021) panosti tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetukseen lisäämällä yhden viikoittaisen oppitunnin näissä taidoissa 1-6-luokille. Lisäys oppilaiden tuntijakoon oli mahdollista sitä kautta, että koulu samaan aikaan osallistui opettajien kokonaistyöaikaan tähtäävään pilottihankkeeseen. Pilottihanke on nyt saatettu päätökseen. Hankkeella saavutettiin hyviä tuloksia aloitteessa mainitulla tavalla. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan Laakavuoren ala-asteella jälleen osana muita aineita aivan kuten monessa muussa Helsingin koulussa.

Helsingin koulut osallistuivat sosio-emotionaalisia taitoja kartoittavaan kansainväliseen OECD-tutkimukseen, jonka tulokset julkaistiin 30.9.2021. Tutkimustulokset vahvistivat aiempaa kaupungin näkemystä siitä, että tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat kytköksissä oppimistuloksiin ja hyvinvointiin. Lisäksi tutkimus antoi hyvän pohjan toiminnan jatkokehittämiseen. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ottaa tutkimustulokset huomioon toiminnan kehittämisessä sekä osallistuu jatkossakin vastaaviin tutkimuksiin.

Tunne- ja vuorovaikutustaidot tukevat oppimista ja hyvinvointia sekä ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala jatkaakin systemaattista panostusta näihin toiminnan osa-alueisiin. Kun eri asteiden opetussuunnitelmien perusteet uudistetaan seuraavan kerran valtakunnallisella tasolla, tulisi uusi käytettävissä oleva tutkimustieto ottaa työssä huomioon. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä opetuksessa on mahdollista vahvistaa tekemällä taidoista erillinen oppiaine omine tavoitteineen, sisältöineen ja arviointikriteereineen. Tämän tulisi siis tapahtua kansallisella tasolla, jotta voidaan tukea valtakunnallisesti lasten ja nuorten tasa-arvoista kohtelua päiväkodeissa ja kouluissa sekä huomioida kokonaisuus opetussuunnitelman tavoitteissa, sisällöissä ja tuntijaossa. Lisäksi tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetus tulisi huomioida opettajakoulutuksen opinto-

31.01.2022

ohjelmassa. Helsingin toimiminen mahdollisena tunne- ja vuorovaikutustaitojen kasvatuksen ja opetuksen pilottikuntana voisi tulla kyseen edellyttäen, että ulkoinen hankerahoitus voidaan varmistaa.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Motion 23.06.2021 Finne-Elonen Laura Införandet av undervisning i känslor och växelverkan i skolan/ Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetu

Oheismateriaali

1 Kaupunginhallituksen päätös 21.6.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.11.2021 § 374

HEL 2021-007745 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Laura Finne-Elosen aloitteesta:

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetus-suunnitelmissa painotetaan lasten ja nuorten tulevaisuudessa tarvitsemaa, oppiainerajat ylittävää laaja-alaista osaamista. Laaja-alainen osaaminen näkyy toiminnassa kaikilla asteilla, ja se on myös osa kaikkia peruskoulussa ja lukiossa opetettuja opetusaineita. Valtuutettu Laura Finne-Elosen esille nostamat tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat muun muassa osa kulttuuri- ja viestintätaitoja, joita opetetaan varhais-

kasvatuksessa, esikoulussa, peruskoulussa sekä lukiossa. Toisin sanoen lapset, oppilaat ja opiskelijat saavat kehittää tunne- ja vuorovaikutustaitojaan opintopolun kaikissa vaiheissa.

Helsingin kaupungin Kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO13), joka koostuu 13 keinosta kiusaamista vastaan, sisältää kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja kiusaamiseen puuttumiseen tähtääviä toimenpiteitä sekä kiusaamistilanteiden jälkihoitoa. Ohjelma on laadittu kaikkien asteiden käyttöön Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Se sisältää muun muassa kohdan Sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat. Syksystä 2022 alkaen tulee jokaisella Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutusyksiköllä olla käytössään ohjelma tai toimenpidepaketti, joka tukee lapsia, oppilaita ja opiskelijoita sosiaalisten tilanteiden käsittelyn sekä tunteiden säätelyn oppimisessa. Yllä mainittujen ohjelmien ja velvoittavan opetuksen lisäksi toimiala on jo useamman vuoden ajan tarjonnut koulutusta muun muassa positiivisessa pedagogiikassa ja neuropsykiatrista opastusta (Nepsy).

Kaupunginvaltuutettu Laura Finne-Elonen viittaa aloitteessaan Laaka-vuoren ala-asteeseen, joka kahtena lukuvuotena (2019–2021) panosti tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetukseen lisäämällä yhden viikoittaisen oppitunnin näissä taidoissa luokissa 1–6. Lisäys oppilaiden tuntija-koon oli mahdollista sitä kautta, että koulu samaan aikaan osallistui opettajien kokonaistyöaikaan tähtäävään pilottihankkeeseen. Pilottihanke on nyt saatettu päätökseen. Aivan kuten valtuutettu Laura Finne-Elonen kirjoittaa aloitteessaan, hankkeella saavutettiin hyviä tuloksia. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan tällä hetkellä osana muita aineita aivan kuten monessa muussa Helsingin koulussa.

Helsingin koulut osallistuivat sosioemotionaalisia taitoja kartoittavaan kansainväliseen OECD-tutkimukseen. Tutkimustulokset, jotka julkaistiin 30.9.2021, vahvistivat, että tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat kytköksissä oppimistuloksiin ja hyvinvointiin, kuten Helsingin kaupungilla on jo aikaisemmin päätelty. Lisäksi tutkimus antoi hyvän pohjan toiminnan edelleen kehittämiseen tältä osin. Toimiala ottaa tutkimustulokset huomioon toiminnan kehittämisessä sekä osallistuu jatkossakin vastaaviin tutkimuksiin.

Tiivistelmä

Tunne- ja vuorovaikutustaidot tukevat oppimista ja hyvinvointia sekä ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä. Näin ollen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa systemaattista panostusta näihin toiminnan osa-alueisiin. Kun eri asteiden opetussuunnitelmien perusteet uudistetaan seuraavan kerran valtakunnallisella tasolla, tulisi käytössä

31.01.2022

olevaa uutta tutkimustietoa huomioida. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen merkitys opetuksessa on mahdollista vahvistaa tekemällä taidoista erillinen oppiaine omine tavoitteineen, sisältöineen ja arviointikriteerein. Tämän tulisi siis tapahtua kansallisella tasolla, jotta voidaan tukea lasten ja nuorten tasa-arvoista kohtelua päiväkodeissa ja kouluissa kautta maan sekä huomioida kokonaisuus opetussuunnitelman tavoitteissa, sisällöissä ja tuntijaossa. Opettajakoulutuksen opinto-ohjelmassa tulisi huomioida näiden taitojen opetus. Helsingin toimiminen pilottikuntana on mahdollista, edellyttäen että ulkoinen hankerahoitus voidaan varmistaa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Agneta Lundmark, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 84031
agneta.lundmark(a)hel.fi